

Чланак: Лери Батлер, Први замјеник Високог представника: “Отварање нових радних мјеста је први приоритет”

Након више од девет година економске стагнације, БиХ је коначно на прекретници.

Сиромаштво полако почиње да опада.

Оно не опада довољно брзо и довољно опсежно свуда у БиХ. Али је у паду.

Привремени мониторинг резултати Развојне стратегије БиХ, који су представљени у сриједу, показују између осталог да сиромаштво коначно почиње да опада. То указује да се отвара више радних мјеста након година економске депресије.

Једначина је једноставна: више радних мјеста значи мање сиромаштва.

Унутрашње инвестиције – новац који стиже у БиХ из иностранства како би се отворила нова предузећа и оживјела стара, био је пет пута већи прошле године него на крају деведесетих. Каматне стопе су се од 2000. године преполовиле – што значи да људи који желе да отворе предузеће и запосле ново особље уз помоћ зајма банке, могу то урадити а да не морају скупо платити. Након ужасне 2001. године, када је индустријска производња у БиХ дошла до самог дна, производња је константно била у порасту. Пораст је 2004. године у Федерацији износио 23,3 процента, а у РС 9,7 процената.

Посљедње цифре показују да се ситуација у Федерацији

унапређује боље и брже него у РС. Зашто?

Разлог је једноставан. РС има проблем имиџа. Потенцијални страни инвеститори знају да људи у БиХ желе да уђу у Европу. Они желе потпун приступ европском тржишту; желе да слободно путују широм континента без потребе тражења виза; желе европске стандарде у образовању, заштити потрошача, заштити животне средине и читавом низу других ствари. Ипак, чини се да неки политичари у РС нису довољно спремни да обезбиједе све ове предности. Они су несигурни кад је у питању Европа.

Људи у РС плаћају високу цијену због те несигурности.

Ниједан потенцијални страни инвеститор неће ризиковати да уложи новац у предузећа у РС и да отвори нова радна мјеста ако није сигуран да су власти у РС спремне да усвоје и спроведу реформе које су неопходне за улазак у ЕУ.

Када инвеститори виде јасну спремност, они ће почети да улажу у послове у РС.

Све док ту спремност не виде, нових послова ће бити све мање и биће све даљи.

У другим земљама Централне Европе, када су владе – неке прије, а неке касније – показале вјеродостојну обавезаност за европске интеграције и економску транзицију коју европска интеграција укључује, видјеле су директну спрегу између ове спремности и обима новца који је пристизао у земљу у циљу отварања нових радних мјеста.

Власти РС морају јасно рећи да су за европске интеграције. Та обавезаност онда може довести до отварања нових радних мјеста.

Без обавезаности нема нових радних мјеста.

Када власти РС искажу своју обавезаност, онда морају брзо кренути напријед и почети да концентришу сву своју енергију – нарочито у наредним мјесецима – како би ријешили политичке и административне проблеме који спутавају РС.

Ниво запослености у РС може достићи просјек БиХ; исто тако и индустријска производња и инвестиције. Сиромаштво може почети брже да опада, и РС може достићи Федерацију.

Али, само под условом да власти БиХ схвате да је отварање нових радних мјеста први приоритет. Све друго је далеко иза.

БиХ је почела да прави преокрет кад је у питању економија. Нико не мисли да је живот промијењен. Није. Живот у овој земљи је веома, веома тежак за већину грађана. Али, чињеница да коначно видимо напредак у производњи и резултатима пословања, у инвестицијама и обиму трговине, значи да можемо очекивати *још* унапређења која ће се одвијати брже како се буде постизао замах.

Ситуација може бити боља, и била би трагедија ако би грађани РС то пропустили зато што неки од њихових вођа мисле да си могу приуштити да економске реформе и европске интеграције гурну у запећак. Ниједан политичар нема право да осуди своје суграђане на сиромаштво које се могло избјећи да је показана разумна и правовремена спремност.